

Uppgift 1

a)

		Lyx	Budget (aka Hobby)
DM		$12 * 30 = 360,00$	300,00
MO	Tot MO / tot DM = 50 %	180,00	150,00
DL		$5 * 300 = 1500,00$	1200,00
TO	Tot TO / tot DL = 20 %	300,00	240,00
Tillverkningskostnad		2340,00	1890,00
AO	AO / tot tillv kostn = 10 %	234,00	189,00
FO	FO / tot tillv kostn = 5 %	117,00	94,50
Självkostnad		2691,00	2173,50
Vinst	10 %	269,10	217,35
Pris		2960,10	2390,85

b) Andra faktorer man behöver ta hänsyn till vid prissättning är framför allt efterfrågan (kan kunderna tänkas betala mer/mindre än vårt kalkylerade pris?) och konkurrenssituationen (vad säljer konkurrenterna liknande produkter för, och hur "olik" är vår produkt?).

Uppgift 2

- a) $450000/(280-40) = 1875$ st
- b) $280*2000-(450000+40*2000) = 30000$ kr
- c) $(2000-1875)/2000 = 6,25$ %
- d) $450000/2500+40 = 220$ kr/st
- e) $(450000+40*2000)/2000 = 265$ kr/st
- f) $2000/2500 = 80$ %
- g) $270x-(450000+40x) \geq 30000 \rightarrow x \geq 2087$

h-i: En indirekt kostnad är en kostnad som är gemensam för flera kalkylobjekt.

h-ii: En särkostnad är en kostnad som uppkommer eller faller ifrån till följd av ett visst beslut.

h-iii: En intäkt är värdet av en prestation som ett företag har utfört.

Uppgift 3

a)	Investeringskalkyl - nuvärde		(kkr)
	<u>Kulkvarnar</u>	<u>Sandkvarnar</u>	
G	1 300	2 800 + 200 = 3000	
R	0	0	
n	5 år	5 år	
Produktionskapacitet	40 000 l/vecka	48 000 l/vecka	
Extra	0 kr	2 * 250 + 100 = 600	

48 arbetsveckor per år

$$r = 12\%$$

TB för en liter färg: $10,00 - (2,62 + 1,30) = 6,08$ kr

Kulkvarnar – nuvärde

$$a = 48 * 40\,000 * 6,08 \Rightarrow 11\,673,60$$

$$\text{Nuvärde: } -1\,300 + 11\,673,60 * C_{12\%}^{5\text{år}} \Rightarrow -1\,300 + 11\,673,60 * 3,6048 \Rightarrow$$

40 781 kkr

Sandkvarnar – nuvärde

$$a = 48 * 48\,000 * 6,08 - 600 \Rightarrow 13\,408,32$$

$$\text{Nuvärde: } -3000 + 13\,408,32 * C_{12\%}^{5\text{år}} \Rightarrow -3000 + 13\,408,32 * 3,6048 \Rightarrow$$

45 334 kkr

Sandkvarnarna är en lönsammare investering, förutsatt att det verkligen finns avsättning för de extra 8000 litrarna i veckan.

b) Kalkylräntans två huvudsakliga funktioner är:

- Kalkylräntan används som företagets avkastningskrav
- Samtliga omräkningar av betalningarna i tiden sker till kalkylräntan

En central fråga är alltså vilken nivå en kalkylränta bör ha. Olika "synsätt":

- Alternativkostnaden för satsat kapital
- Vägt genomsnitt av ägares och låntagares förräntningskrav

c) Sambandet mellan real- och nominalräntesatsen kan uttryckas som: $(1+r_n) = (1+r_r)(1+q)$ och den nominella kalkylräntan som $r_n = r_r + q + r_r * q$ där r_n = Nominalräntesatsen (nominell ränta) r_r = Realräntesatsen och q = Inflationstakten

d) Alla utgifter (reklam exempelvis) som företaget haft före investeringskalkyleringen år 0 (vanligen beslutstidpunkten) skall ej tas med i lönsamhetskalkylen. Dyliga kostnader benämns ofta "sunk costs".

- e) - Konstruera samma planeringshorisont, justera med ett restvärde
- Bestämmas av det alternativ som har kortast livslängd
 - Använda annuitetsmetoden Tabell D: En annuitetstabell. Utgå från nuvärdet vid beräkning
- Besluts-kriterie: Högst annuitet om in- och utbetalningar är med

Uppgift 4

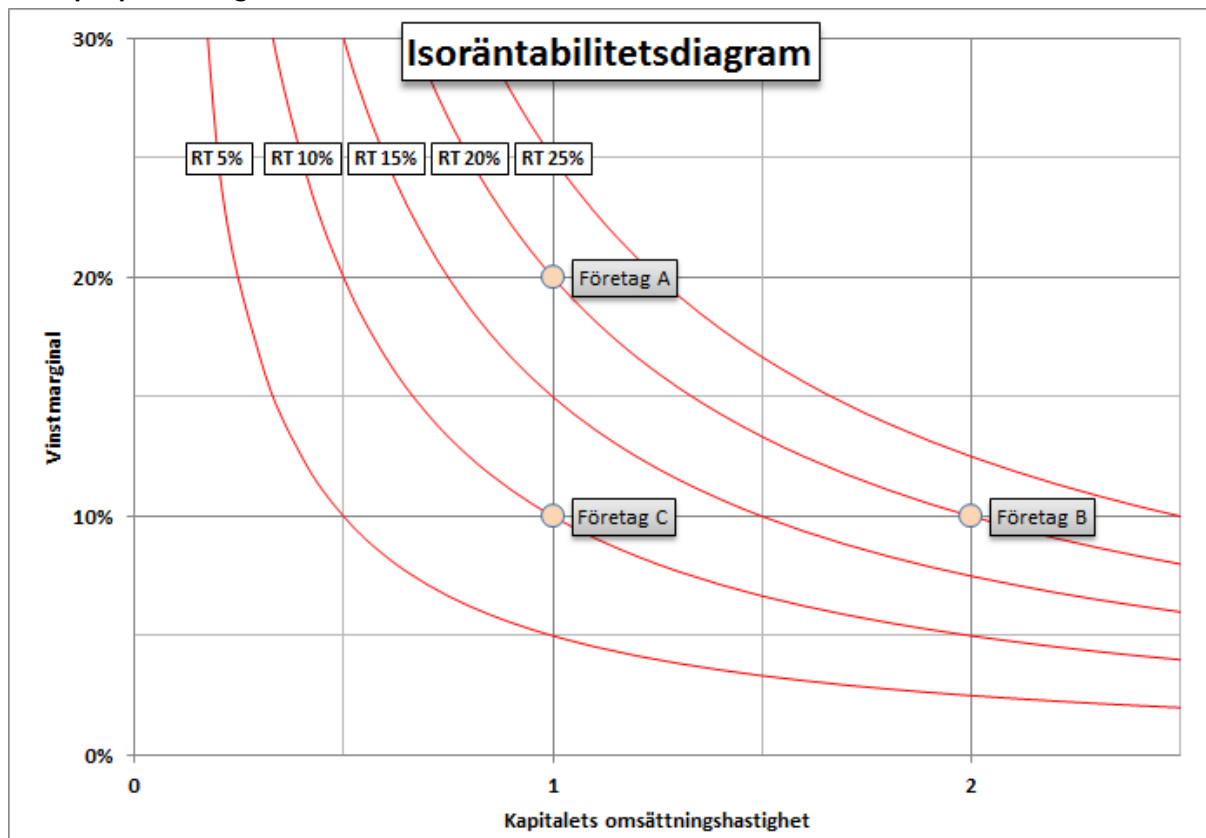
Lösning: Se beskrivning i Företagsekonomi 100 (upplaga 16), sid 382. Frågan bygger på det exemplet.

För poäng i a) Behöver man åtminstone nämna alla diagrammets delar och vad de visar (vinstmarginal, kapitalomsättningshastighet och räntabilitet). Se vidare förklaring i FEK 100.

För att göra diagrammet så måste man först räkna ut nyckeltalen

Kapitalets omsättningshastighet	1	2	1
Vinstmarginal	20%	10%	10%
Räntabilitet på totalt kapital	20%	20%	10%
Kapitalets omsättningshastighet	$=100/100$	$=400/200$	$=1000/1000$
Vinstmarginal	$=20/100$	$=40/400$	$=100/1000$
Räntabilitet på totalt kapital	$=1*0,2$	$=2*0,1$	$=1*0,1$

Exempel på ett diagram:

(här krävs inte någon exakt precision, men det skall i alla fall framgå var företagen bryter VM/KOH samt att företag A och B ligger på samma isolinje) – vad det innebär bör vara förklarat i delfråga a)

Uppgift 5

Nyckeltal	Svar	Sidhänvisning i Företagsekonomi 100 (upplaga 16),
a) Räntabilitet på totalt kapital - ett mått på hur företagets <u>totala</u> tillgångar förräntas	$(9612+368)/59374=16,8\%$	s. 376
b) Bruttomarginal - rörelseresultat i förhållande till omsättning	$18572/66216=28,0\%$	s. 384
c) Balanslikviditet - relationen mellan samtliga omsättningstillgångar och kortfristiga skulder	$33348/13245=252\%$	s. 389
d) Soliditet 1 - justerat eget kapital i förhållande till totala kapital	$22455/59374=37,8\%$	s. 391
e) Rörelsekapital - omsättningstillgångar minus kortfristiga skulder	$33348-13245=20103 \text{ kr}$	s. 325

Kommentarer:

- För full poäng så måste man både räkna rätt och ge en kortdefinition av vad nyckeltalet visar. Enbart formeln i text ger inga poäng (t.ex. att "soliditeten är eget kapital delat med totalt kapital")
- Antal decimaler i lösningen spelar ingen roll, men jag föredrar avrunda till en decimal för mindre nyckeltal.
- Rörelsekapital bör redovisas i kronor, de andra i procent.
- I uppgiften anges att du skall räkna på 2011 års värden (ej genomsnitt). Detta är bara relevant för räntabilitet på totalt kapital. Jag ger dock inte fel om man följer boken strikt och räknar på genomsnittsvärden $(9612+368)/((59374+54401)/2)=17,5\%$.
- En fallgrop kan vara att summa eget kapital (22455) skall inkludera "Eget kapital hänförligt till minoritetsintressen" när man räknar ut soliditeten.